

דַּרְשֵׁתִי קַרְבַּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • בית הכנסת פרי מגדים, צפת • השיעור נמסר במוצ"ש פרשת שמות, תשפ"ה

שְׁנַיִם מִקְרָא וְאַחַד תְּרֻגּוֹם

כותב בעל הטורים: "ואלה שמות בני ישראל". ראשי תבות 'ואדם אשר לומד הסדר, שני מִקְרָא וְאַחַד תְּרֻגּוֹם, בקול נעים, ישר, ויהי שנים רבות אֲרָכִים לְעוֹלָם. ככה כותב בעל הטורים.

זהו חזק גדול על שני מִקְרָא וְאַחַד תְּרֻגּוֹם. כותב הרב שטיינמן: למה בורא עולם נותן הַבְּטָחָה על שני מִקְרָא וְאַחַד תְּרֻגּוֹם שֶׁאֵדָם יִזְכֶּה לְאַרְיֵכוֹת יָמִים יוֹתֵר מִדְּבָרִים אֲחֵרִים? כותב הרב שטיינמן: כי שני מִקְרָא וְאַחַד תְּרֻגּוֹם, כלו תורה לשם שמים. ללמד דף ומקרא, דף של משנה ברורה, בית יוסף - אתה הנה מהלמוד. אבל שני מִקְרָא - פעם אחת בסדר, פעם שניה בשביל מה? והתרגום - בכלל משעמם. ואתה לומד כל כולו תורה לשמה. ומי שזוכה ללמד תורה לשמה זוכה באמת לְאַרְיֵכוֹת יָמִים וְשָׁנִים.

אִם אֵין אַתָּה גּוֹאֲלָם אֵין אַחֵר גּוֹאֲלָם

בַּפְּרֻשֵׁת שְׁמוֹת, בורא עולם מתוכב עם משה רבנו לבוא לגאל את עם ישראל ממצרים. כמה זמן מתוכב אתו? רש"י עושה חשבון - שבעה ימים, ומשה רבנו לא רוצה.

כותב שם המדרש (שמות רבה ג, א), אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: "אם אין אתה גואלם אין אחר גואלם". אל תחשב שאם אתה לא תגאל, אז יהיה מישהו אחר. לא יהיה מישהו אחר. ומשה רבנו אומר לו: "אני לא גואל". זאת אומרת שהיה וכותב פה - כביכול בין משה ואלקים, האם יהיה פה עם ישראל או לא יהיה עם ישראל. ומשה רבנו מבין: לא יהיה, אני לא הולך.

בסוף, כותב רש"י במקום - למה באמת משה רבנו לא רצה ללכת? בגלל שפחד שמא אהרן יפגע. למה? כי אהרן היה נביא השם, הוא המנהיג של כל עם ישראל במצרים. פתאום יבוא אחיו הקטן ויקח את מקומו? משה רבנו לא רצה לפגע.

אומר לו הקדוש ברוך הוא: "אני אומר לך, אם אתה הולך תדע לך - 'וראך ושמח בלבבו'". במדרש (רות רבה ה, ו) כתוב, "ואלו היה יודע אהרן שהקב"ה מכתוב עליו (שמות ד') הנה הוא יוצא לקראתך [וראך ושמח בלבבו] - בתפלים ובמחוללות היה יוצא לקראתו".

יש כאן שאלה מפרסמת שכלם שואלים - זאת אומרת, שאם מסריטים אותי, אם עושים מזה ענין גדול, אז אני אנתנה יפה. אבל אם לא רואים, ואף אחד לא כותב עלי כלום, אז אני אעשה מה שצא לי. וכי אהרן היה מתנהג אחרת אם היה יודע שמתעדים את התנהגותו? חז"ל פה גלו פה יסוד. אני אומר לכם - זה לא פצצה, אני אומר לכם זה אטום. חז"ל גלו פה אש, אש! מה שהמדרש אומר 'אלו ידע אהרן' זה לא בא להגיד שהוא היה מתנהג אחרת כדי שהתורה תספר עליו אחר כך בשבחו, אלא שאהרן לא שער כפה כח יש במעשה שהוא עושה, הוא לא ידע שאם הוא לא היה שמח בלבבו ויוצא כן לקראת משה, משה רבנו לא היה מגיע בכלל.

מה ששכנע את משה להגיע, זה מה שאליקים גלה לו שלא אהרן אין שום בעיה שהוא יבוא להיות גואל לעם ישראל, ואדרבה 'וראך ושמח בלבבו'. נמצא, שכל גאלת עם ישראל היתה תלויה במעשה הזה של אהרן שצא לקראת משה בשמחה. את זה אהרן לא ידע. ודאי שאהרן היה שמח בכל אופן, אבל הוא לא ידע שהמעשה שאני עושה זה לא מעשה אחד, זה מעשה שכל כלל ישראל תלויה בו.

אֵלֵיהוּ הִנְבִיֵא וּמִלֶּךְ הַמְּשִׁיחַ כּוֹתְבִים אֶת הַמַּעֲשִׂים שְׁלִי!

בסוף הקטע של המדרש שם מביא דבר נפלא: עכשיו שהתורה כבר נכתבה, נו מה עושים היום? תדע לך שבשם היום כותבים את כל מה שאתה עושה. זה לשון המדרש: לשעבר אדם עושה מצוה, הַנְּבִיֵא כּוֹתְבָהּ. וְעַכְשָׁיו אָדָם עוֹשֶׂה מַצְוָה - מי כותבה? אֵלֵיהוּ הִנְבִיֵא וּמִלֶּךְ הַמְּשִׁיחַ כּוֹתְבִים, והקדוש ברוך הוא חותם על ידיהם.

תגיד, אין לאליהו הנביא מה לעשות בחיים? אין לו מה לעשות? עם מלך המשיח לשבת להתחיל לכתב לך בן אדם מה הוא עושה? עכשיו אתה יודע, הוא לא יגמר אף פעם, לא יגמר. עכשיו, עזב, מה שכתבו כתבו. תגיד, ואלקים צריך לחתם על כל מה שאתה עושה? מגלה לך פה המדרש יסוד כזה גדול: אתה מסתכל על המעשים שלך כמעשים חד פעמיים, כמעשים שלא מועילים, כמעשים שלא משפיעים בביראה. אבל אם אתה רוצה שאת המעשים שלך צריכים שאליהו הנביא יכתב אותם, צריך שאליקים יחתם על זה - למה? זה מגלה לך שהמעשים שלך יקרים עד מאוד. המעשים שלך אין להם שעור, אין שעור מה בן אדם יכול לזכות במעשים פשוטים שהוא עושה.

הָאֵם יֵשׁ חֲשִׁיבוֹת ל-3 צְעָדִים!?

בַּפְּרֻשֵׁה שְׁלֹנוּ: "וַיֵּרָא הַשֵּׁם כִּי סָר לְרֵאוֹת". דורשים חז"ל, נחלקו במדרש רבי יוחנן ורבי לקיש - מה משה רבנו עשה שעליו נאמר "וַיֵּרָא הַשֵּׁם כִּי סָר לְרֵאוֹת"? רבי יוחנן אומר: ג' פסיעות פסע. ריש לקיש אומר: עקם צנארו.

אמר לו הקדוש ברוך הוא: "נצטערת? חייך שאני מתגלה עליך". נצטערת? אני לא מבין - שלושה צעדים פסע. תגיד, כאשר מישוה עושה 'עושה שלום' (בסוף התפלה) האם הוא שם לב שהוא מצטער? אתה רק מחכה למרו, איזה מצטער, רק מחכה למרו. נצטערת? אדם מעקם את הצנאר, מעקם? אני לא מבין. על זה, על זה 'וַיֵּרָא הַשֵּׁם כִּי סָר לְרֵאוֹת'? על זה המדרש אומר "נצטערת" - חייך שאני מתגלה עליך? אין לנו הבנה מה מעשה אחד שבו אדם עושה, איזה השלכות נוראיות יש למעשה פשוט שבו אדם עושה!

אבל המכתב מאלהו כותב עוד משהו: ואם משה רבנו לא היה הולך ג' צעדים, או שלא היה מעקם צנארו, היינו מפסידים את כל משה רבנו. יוצא שמשה רבנו - במה זה היה תלוי? על

הו צעדים שהיה צריך לפסע. לפעמים חסר לה, אתה יודע, עוד איזה משהו כזה קטן, עוד משהו, ואתה לא יודע מה אתה יכול לזכות.

דְרֻשָׁה שֶׁל הָרֵב פִּינְקוֹס לְבֵן אָדָם אַחַד

ספר הרב פינקוס: יום אחד הזמינו אותי לתת הרצאה בבת ים. נסעתי מאופקים לבת ים. עד שהגעתי למקום, אני רואה מקום ריק. אין בכלל אנשים, חוץ מן אדם אחד נראה כזה חלוני, חוץ ממנו לא היה אף אחד.

אני נגש לבן אדם, אני שואל אותו: "תגיד לי, אמור להתקיים פה איזו דרשה?" אומר: "כן, ראיתי פה בלוח מודעות. זה בית הנכנס, זו הכתבת". "נו, איפה האנשים?" הוא אומר: "לפני כמה דקות היה פה המארגן של הכנס, הוא ראה שאין אנשים, מהבושה הוא ברח. מהבושה, לא נעים לו שאין אנשים, ברח הבן אדם".

הרב פינקוס אומר: באתי מאופקים עד בת ים, נו מה יש לי לעשות? שואל את הבן אדם: "אתה רוצה ללמד קצת משהו? בוא נלמד משהו". "טוב, מה נלמד?" אומר לו: "בוא נלמד הלכות נטילת ידיים של הבקר. תגיד לי, נשאתה קם בבקר אתה עושה נטילת ידיים?"

אומר לו: "לא, איזה נטילת ידיים". "בוא, אני אלמד אותך". ישבנו, למדנו משנה ברורה, מן שלחן ערוך. 20 דקות, אומר, ישבתי עם הבן אדם, הסברתי לו איך עושים נטילת ידיים. אחרי שסיימנו 20 דקות פאלה למדנו, לא היה לי מה לעשות - לקחתי את האוטו, נסעתי בחזרה.

עבר מהספור הזה 20 שנה. יום אחד הרב פינקוס מקבל טלפון: "הרב, אנחנו רוצים להזמין אותך לדרשה בבת ים!" אומר: "אני מצטער, אני מגיע לכל הארץ חוץ מבת ים. לבת ים אני לא מגיע".

"כבוד הרב, אני מבטיח לך 200 אנשים יהיו!" "אתה בטוח?" "כן הרב, אני מבטיח לך 200 אנשים יהיו יהיה גם סיום של כל הש"ס שבדף היומי".

הרב הגיע. באמת, מלא אנשים היו. הרב של המקום קבל את הרב, אומר לו: "הרב, כל מה שאתה רואה פה - הכל שלך". אומר: "איזה שלי? אני לא מכיר פה אף אחד".

"אני אספר לך מה שהיה. הרב זכר מה שהיה לפני 20 שנה? שהרב הגיע לבת ים ולא היו אנשים בדרשה?" אומר: "בטח אני זוכר". "הרב למד איזה משהו איך עושים בבקר נטילת ידיים". אומר: "כן!" "זה אני כבוד הרב, זה אני!".

"קמתי בבקר, לקחתי ספל, נטלתי ידיים. מה זה הרגשתי טוב על עצמי? זו פעם ראשונה בחיים שהרגשתי טוב. הלכתי לבית כנסת. הגעתי לבית כנסת, אתה יודע, נכנסתי - איזה נעים זה היה כבר בבית כנסת! היה שם גם כוס תה. היה כוס תה...".

הכוס תה הזה מאד חשוב: הרב אורי זה ספר שכשהוא חוזר בתשובה, אז הוא הלך לבית כנסת של אשכנזים. אומר: "אני חוזר בתשובה, לא יודע איך מתפללים. אני עוד לא הופך את הסידור, עברו כבר כמה דפים, אני לא יודע מה עושים שמה. לא ידעתי איפה מתפללים, איפה עוצרים, איפה נכנסים - כלם גמרו! עד שאני פתחתי את הסידור הם כבר סימו את התפלה".

עזב, אני הלכתי. פתאום אני שומע, איזה בית כנסת של מרוקאים - ברוך הוא וברוך שמו! אמרתי: 'פה מתאים לי!' אני נכנס, אמרו לי: 'בוא תשתה כוס תה עם נענע'. אמרתי: 'תודה להשם!' אמרתי: 'פה אשב כי איתיה!' מפה התחילה החזרה בתשובה שלי". ככה מספר הרב זהר.

קצת, והיחיד הזה מספר: "נכנסתי, הביאו לי כוס תה". אמרתי: "וואי, איזה יפי, איזה בית כנסת יפה!" התפללתי. אמרו לי: "אחרי התפלה יש שעור תורה מהרב. רבע שעה". באמת נכנסתי. הרב הסביר את זה, מה זה יפה! מאד נהניתי.

אמר לי: "אתה יודע, יש גם מנחה וערבית". באתי מנחה וערבית. אחרי ערבית אמרו לי: "יש שעור של דף היומי". אמרתי: "יאללה". "יש גם אכל?" אמרו: "כן, גם אכל יש". אז נשארתי.

התחלנו ללמד. מה אני אגיד לך? אני לומד... אני שמתי אצבע והתחלתי ללמד עם הרב. תראה מה אני אגיד לך - מכל דף היומי זכיתי להבין אולי שתי שורות, שלוש שורות. לא הייתי מבין כלום, אבל אתה יודע, התחלתי ללמד.

עבר אולי שש, שבע שנים. יום אחד, הרב של בית הכנסת הציעו לו איזו משנה בעיר אחרת והוא עזב. עכשיו כל האנשים רצו איזה רב. אמרו לי: "אתה תהיה הרב שלנו!".

אמרתי: "אני אהיה הרב שלך? מה אני מבין?" "לא, לא! ראינו אותך כל הזמן עוקב עם הרב, עם האצבע, ואתה שואל שאלות, אתה מבין בלמוד. אתה תהיה הרב שלנו!".

טוב, לא היתה בררה. אני הייתי מכין את הדף היומי הזה כל היום כלו. הייתי הולך לאיזה אברך: "תסביר לי פה שתי שורות", עוד שתי שורות, עוד שתי שורות, עד שהייתי גומר דף שלם. וככה הייתי מסביר את זה לאנשים.

עם הזמן, ברוך השם, סימננו את הש"ס. עכשיו אנחנו מסיימים כבר את הש"ס פעם שלישית! כבוד הרב, כל מה שאתה רואה פה - זה הכל שלך! אתה יודע למה? כי אז, לפני 20 שנה, באת, למדת איזה יהודי אחד הלכות, איך עושים בבקר נטילת ידיים. מזה יצא הכל!

עכשו אפשר להבין עוד יותר טוב את המדרש שהבאנו: לשעבר, הנביא כותב, היום אליהו הנביא ומלך המשיח כותבים. למה? כי אתה לא יודע איזה השלכות יש למעשים שלך! ואם אלקים חותם על זה, אז תבין שזה משהו של עצמה שאי אפשר לתאר מה בן אדם יכול לזכות במעשה אחד!

איזה חשבון עשה משה רבנו לפני שהרג את המצרי?

בורא עולם אומר למשה רבנו: "אם אין אתה גואלם אין אחר גואלם". למה אין? אני לא מבין - מה לא טוב שאם משה רבנו לא ירצה אז יש את אהרן הכהן? מה לא טוב? וואי, אני אומר לכם, תשמעו, זה יסוד - אש אש! איזה יסוד גדול מאוד! משה רבנו נמצא בבית המלכות. אתה יודע, הוא הנסיך, הוא נסיך שם. הוא מחליט מה יהיה.

"ישמח משה במתנת חלקו" - חז"ל דורשים שפעם ישראל היו במצרים, משה רבנו מגיע לפרעה: "תגיד לי פרעה, אתה רוצה עבדים חולים או עבדים בריאים?" אמר לו: "בטח אני רוצה בריאים". "תגיד לי, מי שיעובד שבעה ימים כל הזמן רצוף - הוא בריא או חולה?" אמר לו: "חולה". "נו, אז תן להם יום אחד". אמר לו: "בסדר, איזה יום?" "יום שבת תן להם". ומשה רבנו נתן לכל כלל ישראל יום שבת.

משה רבנו נמצא בתוך בית המלכות. אתה יודע, כשהוא נמצא שם הוא משפיע על כל כלל ישראל, הוא משפיע! יום אחד משה רבנו יוצא, רואה איזה איש מצרי מכה איש עברי מאחרי.

עכשיו אני שואל: מה עדיף למשה רבנו? שאותו יהודי ימות, לא משנה מה יהיה אתו, אבל אני יכול להשפיע על כל כלל ישראל. או שיעמוד מולי פה יהודי אחד, אבל אם אני מטפל בו, אני יכול להפסיד פה את כל עם ישראל. מה עדיף?

משה רבנו אומר: "אני רוצה את היהודי הזה". אתה יודע עכשיו מה קרה למשה רבנו? משה רבנו עוזב את הבית שלו, אביו גדול הדור, עוזב את המשפחה שלו, עוזב את עם ישראל. לאיפה הוא הולך? הולך ליתרו.

ארבעים שנה היה בארץ כוש (רשב"ם במדבר יב, א), ואחר כך עשר שנים בתוך הבור (תרגום יונתן שמו"ב, כא). כל עם ישראל עכשיו בצערה! ומשה רבנו את החשבון הזה לא עושה. אתה יודע מה החשבון שהוא עושה? "אני דואג לכל אחד. המחשבה שלי לא לכלל ישראל, המחשבה שלי - כל אחד הוא עולם בפני עצמו!"

אה, ככה אתה חושב? אם כן? "אם אין אתה גואלם אין אחר גואלם", כי רב האנשים על מה חושבים? על הכלל חושבים! תגיד לי, בתוך הכלל אתה גם רואה פרטים? אנשים רואים את הכלל!

לכן בא משה רבנו, למד אותנו פה יסוד גדול. אמר לו אלקים: "אם אתה לא גואל - אז אין..." למה? כי אני מחפש משהו שיתקבל על כל יהודי שהוא בגדר עולם ומלואו. משלם, משלם לגמרי. וזה מה שמושה רבנו למד אותנו פה.

וזה יסוד גדול, גדול מאוד - להסתכל על כל פעולה, על כל יהודי כעולם בפני עצמו, גם כשאתה יודע שבגלל זה אתה יכול חליה לפספס את כל עם ישראל. זה בכלל לא החשבון פה.

האדמו"ר מבאבוב מציל יהודי נצול שואה

ספר האדמו"ר מבאבוב - (הביא לי את זה הרב חיים ברכה) הרב שלמה הלברשטאם, זצ"ל הוא ספר שכתבסתימה השואה, הוא עבר בדרך, הוא ראה איזה יהודי אחד, בלי כפה, גיום שבת, מעשן.

אומר לו האדמו"ר: "אני זוכר שאתה היית חזן, היית חזן אצלנו והיית... מה זה החזנות שלך, משהו ברמה גבוהה. אני רוצה שתבוא ותתפלל אתנו".

"כבוד הרב, אני כבר לא שם. מאז שאלקים הרג את ההורים שלי, הרג את האחים שלי, אני כבר לא... אני חתכתי, כבר חתכתי. זהו, גמרנו, ירדתי מהספור, אני כבר לא קשור לדת" אמר לו: "קשור, לא קשור, אני רוצה לשמע אותך, אתה משהו מיוחד!"

"כבוד הרב, אני לא יכול להגיע עם סיגריה לבית הכנסת. אני אבוא שביעי הבא". הוא אומר: "בסדר, אני מחכה לך".

שבוע הבא הוא הגיע, והגיע שבוע שני, שלישי הגיע. שבוע רביעי - לא הגיע. האדמו"ר מבאבוב שולח את הבן שלו - זה האדמו"ר שליט"א של היום. שלח אותו: "לך לפארק, תחפש את הבן אדם הזה, תגיד לו שאני מחכה לו לתפלה שלו".

הלכתי לפארק, אני מסתובב בפארק, אני רואה אותו - בלי כפה, יום שבת, וגיד ימין יש לו סיגריה, וגיד שמאל קורא עתון. ככה יושב באיזה ספסל בפארק.

אני אומר לו: "אבא מחכה לך בבית כנסת!" אומר לו: "איך אני אבוא? אני מעשן, איך אני אבוא בשבת? איך אני אבוא?"

חזרתי בחזרה, אמרתי לאבא: "אבא, הוא לא רוצה לבוא".

"תלך אליו פעם שניה, תגיד לו שאני מחכה לו! בלי זה אין תפלה!"

הלכתי אליו, אמרתי לו: "אבא מתעקש... אהנונו מחכים לך". הוא אומר: "לא נעים לי, לא נעים לי. אני מעשן פה בפני כלם, ואני אבוא אתפפל עכשיו בבית כנסת בשבת? תגיד לאבא, שאני אבוא שביעי הבא".

אני חוזר, ספרתי לאבא שהוא אמר שהוא יבוא שביעי הבא. אני אומר לאבא: "אבא! זה יהיה החזן שלנו? זה החזן? מחלל שבת בפרהסייה! בפני כלם הוא מעשן, אבא, זה יהיה חזן שלנו?!"

אומר לי האדמו"ר מבאבוב: "הוא לא מעשן! הנאצי מעשן! הוא לא מעשן בכלל!"

טוב, לשבוע הבא הבן אדם הזה הגיע. הוא שואל אותי: "תגיד, אתה ספרת לאבא שאני הייתי מעשן בפארק? ספרת לאבא שהייתי מעשן?" אמרתי לו: "כן". "מה אבא אמר?" "אבא אמר שאתה לא מעשן - הנאצי מעשן". וואו. הוא התרגש מאוד. הוא נכנס, לאט לאט התקרבו, חזר ליהדות.

עבר מאז בין 40 ל-50 שנה. יום אחד הגיע יהודי אחד מבגר מאד מאד, עם מקל. רבי, אני מזמין את הרב, אם הרב יכול לבוא לסדר חפה וקדושים לנכד שלי". אמר לו האדמו"ר:

"אני לא מסדר קדושים לאף אחד. לא רק לך, לאף אחד לא סדרתי. אבל לחתנה אני אבוא. באמצע החתנה אני אבוא לשמח, אבל אני לא מסדר את החפה".

כשהאדמו"ר מבאבוב הגיע לחתנה, הוא הגיע ביחד עם הבן שלו. אחרי שרקדו קצת, היתה שמחה גדולה, אומר היהודי המבגר הזה: "הרב, אתה רואה פה את כל האולם פה? יש לי פה 150 צאצאים! גם בנים, גם נכדים, נינים. כל מה שאתה רואה פה, הרב, הכל שלך! כבוד הרב, אתה הצלת אותי משאול תחתית! הייתי למטה, למטה!".

כשהאדמו"ר יצא, הוא אומר לבן שלו: "אמרתי לך - הוא לא מעשן! הנאצי מעשן!". רק אלקים חותם על קאלו מעשים.

היום כל מעשה שאתה עושה, אתה לא יודע את ההשלכות הנוראות שיש לו.

איך משה רבנו חי 10 שנים בתוך הבור

משה רבנו הגיע למדון, רואה שתפסו את בנות יתרו, ורקו אותו לתוך המים. בשביל מה? להרג אותו. מה עשה? מיד הציל אותו [וגם דלה דלה לנו]. משה רבנו, פעם אחת הציל את צפור, מה קבל?

כותב התרגום יונתן בן עזיאל: שואל אותו יתרו את משה רבנו: "תגיד לי, מה אתה עושה פה? אתה איש מצרי, מה אתה עושה פה?" אומר: "תשמע, היה במצרים מישוה שהתחיל עם חבר שלי, הכה אותו איזה מצרי אחד. אני חסלתי אותו". אומר לו יתרו: "מה? אתה רוצח?" תפס אותו, זרק את משה רבנו לתוך הבור.

ומשה רבנו היה בבור עשר שנים. אתה יודע מה זה עשר שנים? [כולל בין הזמנים!] אתה יודע, נורא, נורא. אתה יודע מה זה? אי אפשר לתאר. עשר שנים בתוך הבור! וצפור היתה שולחת לו כל יום בקבוק של מים ולחם.

אחרי עשר שנים אומרת לו צפור ליתרו: "אבא, אולי משה רבנו חי?" מה? את נורמלית? עשר שנים בלי אכל, בלי לשתות, בתוך הבור? את נורמלית? איך יחיה?" "אבא, יהודים זה שדים! אתה יודע, יהודים הם מעל הטבע! זה לא קשור לטבע!".

"טוב, אני אבוא לבדך". הגיע לבור, צועק: "משה! מה? מה? אתה חי? שלשל לו חבל, הרים אותו למעלה. משה רבנו פעם אחת, עשה חסד, הציל את צפור - צפור החזירה לו עשר שנים של חיים! עשר שנים!"

כל זה כדי ללמד אותנו איזו עצמה יש בכל חזק קטן שבו אדם מתחזק. אי אפשר לתאר את המעשים שכל בן אדם עושה, גם אם זה נראה לך באותו רגע כלום. לפעמים עובר 60, 50 שנה, 100 שנה, 150 שנה עובר, ופתאום אתה רואה - וואי, אי אפשר לתאר!

לכן רק אלקים יכול לחתם על המעשים שכל אחד עושה. למה? כי רק אלקים יודע את ההשלכות שיש על כל מעשה שבו אדם עושה.

למה חוני המעגל ישן שבועים שנה?

כלם מכירים את הספור הזה, אני אספר את זה במהירות. חז"ל מספרים על חוני המעגל, שהוא הצטער על הפסוק "בשוב ה' את שיבת ציון היינו כחולמים". בין בית ראשון לבית שני - 70 שנה זה כמו חלום.

עכשיו, חוני המעגל היה יהודי פשוט, בתמימות. בשביל לחלום צריך לישון. תגיד, האם יש מי שיישן וחלם במשך 70 שנה?

טוב, יום אחד הלה, פגש איזה יהודי אחד שנטע עץ חרובים. שאל אותו: "תגיד לי, כמה זמן העץ הזה נותן פרות?" אמר לו: "עוד 70 שנה". ואתה בטוח שאתה עוד תחיה?" אמר לו: "כמו שהאבא שלי נטע לי, גם אני נוטע לדורות הבאים".

מקצא איזה מקום לשים את הראש, נרדם. כשהתעורר, הוא רואה בן אדם קוטף מהעץ חרובים.

"תגיד לי, זה אתה הבן אדם ששתלת את העץ הזה?" אמר: "לא, אני הנכד שלו". "אה, נכד? משמע שישנתי 70 שנה".

הגיע לבית שלו, שאל: "מהילדים של חוני המעגל מישוה חי?" אמרו לו: "נפטרו, אבל יש לו נכדים". אמר: "אני חוני המעגל". לא התייחסו אליו, שלחו אותו הביתה.

הלך לבית מדרש. מה הוא שמע? שמע שאמרו: "נהירין שמעתתא כבשני חוני המעגל". כשרצו להגיד איזו סוגיה מתוקה - מה ההגדרה של זה? זאת סוגיה כמו בזמן חוני המעגל. "דכל קושיא דדורה לרבנן, הוה מפרק להו". אמר להם: "אני חוני המעגל", ולא האמינו לו. "ולא עבדי ליה יקרא כדמבעי ליה" [ולא עשו לו כבוד כראוי לו]. "חלש דעתיה, בעי רחמי, ומית" [חלשה דעתו, בקש רחמים ומת]. "אמר רבא: היינו דאמרי אינשי או תברותא או מיתותא" [אדם שאין לו כל תבירה מוטב לו שמיית].

לקחו לחוני המעגל 70 שנה מהחיים! בשביל מה? שיהיה לו פשט בשתי מלים בשיר המעלות.

אין לנו הבנה איזו קדשה נוראה שבו אדם זוכה ללמד פסוק אחד. לא פסוק אחד - שתי מלים! שתי מלים זה 70 שנה. למה? לגדול הדור! עכשיו, בשלמא אם אחר כך היה חי עוד 70 שנה, אבל לא, אחר כך הוא נפטר. לקחו לחוני המעגל 70 שנה מהחיים בשביל שיהיה לו רק פשט של שתי מלים בשיר המעלות.

המכתב מאלהו כותב: למה צריכים להרדים את חוני המעגל? נרדים את השכן שלו! למה את חוני המעגל? מה הבעיה? נרדים את השכן של חוני המעגל 70 שנה, ואחר כך יהיו לנו ברור שיש דבר כזה - מישוה שישן 70 שנה!

לא, לא! כשהתרוץ הוא עליך אז ההרגשה יותר טובה. התרוץ יותר מתוק. תשמע, זה אני הייתי שם! אני התרוץ יותר מתוק. ולכן לקחו לחוני המעגל 70 שנה מהחיים שלו.

אין לנו הבנה כמה קדשה נוראה יש בלמוד תורה. ולכן בימי השוכב"ם, חביב מאד מאד להתחזק בפרט בלמוד תורה. והשם יעזרנו, על דבר כבוד שמו, אמן ואמן.